

شورای امنیت سازمان ملل متحد و نحوه اقدام آن در برابر کشورهای جهان

رضا عالی زارنجی^۱

^۱ فارغ التحصیل کارشناسی ارشد حقوق بین المللی، مدرس دانشگاه

چکیده

در سال ۱۹۴۵ و در پی جنگ جهانی دوم، سازمان ملل متحد تشکیل شد. هدف از تشکیل سازمان ملل متحد حفظ صلح و امنیت بین المللی و جلوگیری از جنگ بود. در ماده یک منشور، یکی از چهار وظیفه اصلی سازمان ملل حفظ صلح و امنیت بین المللی بیان گردیده که این وظیفه طبق ماده ۲۴ منشور ملل متحد، به عهده شورای امنیت است. تدوین کنندگان منشور با توجه به علل ناتوانی جامعه ی ملل در مقابله با آفت جنگ، این بار وظیفه خطیر استقرار صلح و امنیت را به شورایی واگذار کردند که در آن فاتحان جنگ جهانی دوم (آمریکا، انگلیس، شوروی و فرانسه) و چین از امتیاز خاصی برخوردار بودند. بدین ترتیب شورای امنیت با اختیاراتی وسیع، مجری نظام امنیت مشترک شد و در مقام رکنی انتظامی مسئول استقرار نظم و امنیت در جهان گردید. شورای امنیت در مقام پاسدار صلح، ابتدا باید مطمئن گردد که صلح مورد تهدید قرار گرفته، موازین آن نقض شده و یا عمل تجاوزکارانه ای صورت گرفته است. در صورت احراز چنین شرایطی بر اساس فصل هفتم، شورای امنیت می تواند چاره اندیشی نموده، تدابیر موقت اندیشیده و یا به اقدام قهری دست بزند. اقدامات موقت به منظور جلوگیری از وخامت اوضاع و اقدامات قهری برای برپایی صلح جهانی انجام می گیرد. شورای امنیت ملل متحد یکی از ارکان سازمان ملل متحد است که وظیفه پاسداری از امنیت و صلح بین المللی را به عهده دارد. بر اساس منشور سازمان ملل متحد، حیطة قدرت شورای امنیت شامل اعزام نیروهای پاسدار صلح، تصویب تحریم های بین المللی، و اعطای اجازه استفاده از نیروی نظامی علیه کشورهای متخاصم است. تصمیم های این شورا به صورت قطعنامه های شورای امنیت اعلام می شود. شورای امنیت پنج عضو دائم و ده عضو انتخابی دارد. پنج عضو دائم این شورا در تصمیم ها و رای گیری های شورا حق وتو دارند. ریاست شورای امنیت نوبتی است (به ترتیب الفبای انگلیسی) و طول مدت آن یک ماه ریاست می باشد.

واژه های کلیدی: امنیت، سازمان ملل، کشور.

۱- مقدمه

یک عضو شورای امنیت باید همیشه در مقر اصلی شورای امنیت در نیویورک حاضر باشد تا شورای امنیت بتواند در هر موقعی تشکیل جلسه بدهد. این مورد جزو اصول بسیار مهم منشور سازمان ملل متحد است که برای مقابله با ضعف جامعه ملل در گذشته بود چراکه تشکیلات جامعه ملل همیشه قادر به واکنش و پاسخگویی در همه موارد بحرانی نبود. نقش رئیس شورای امنیت شامل تنظیم برنامه و الگویی برای تشکیل مداوم جلسات آن و رسیدگی به هر نوع بحران است. ریاست شورا بطور چرخشی و به ترتیب الفبای انگلیسی نام کشورهای عضو واگذار می‌شود. گروه‌های عضو شورای امنیت سازمان ملل متحد به دو نوع تقسیم می‌شوند: اعضای دائمی و اعضای انتخابی. اعضای دائم و دارای حق وتو: آمریکا - انگلستان - چین - روسیه - فرانسه (تهامی، ۱۳۸۰).

۲- اعضای انتخابی

۱۰ عضو انتخابی شورا توسط مجمع عمومی برای یک دوره دوساله (که از ۱ ژانویه آغاز می‌شود) انتخاب می‌شوند. با این حال در نخستین انتخاب اعضای غیر دائم پس از افزایش عده اعضای شورای امنیت از ۱۱ به ۱۵ عضو، ۲ عضو از ۴ عضو اضافه شده برای یک دوره یک ساله انتخاب شدند. عضوی که خارج می‌گردد بلافاصله قابل تجدید انتخاب نخواهد بود. هر سال، مجمع عمومی، پنج عضو جدید را انتخاب و جایگزین اعضای قدیمی‌تری که دوره عضویت‌شان در ۳۱ دسامبر پایان می‌یابد، می‌سازد (همان منبع).

۳- نقش شورا بر اساس فصل ۶ منشور: حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی

فصل ششم منشور از ماده ۳۸-۲۳ و هم‌چنین ماده ۱۱ و ۹۹ آن حاوی مقرراتی است که شورا می‌تواند در خصوص حل و فصل اختلافات یا وضعیتی که صلح جهانی را تهدید می‌کند به طرفین توصیه نماید. در ابتدا هر وضعیتی که صلح جهانی را به مخاطره بیندازد باید از طرق مسالمت‌آمیز (مذاکره، میانجی‌گری، سازش، داوری، رسیدگی قضایی)، فرستادن نمایندگان ویژه و یا واگذاری آن به دبیرکل یا رکن فرعی دیگر از طرف شورا، حل و فصل گردد. شورا در این خصوص به طرفین توصیه می‌کند اما هرگز دستوری صادر نمی‌کند. شورا ممکن است در صورت افزایش تنش‌ها تصمیماتی اتخاذ نماید که جنبه الزام‌آور ندارند (همان منبع).

۴- نقش شورا بر اساس فصل ۷ منشور: عمل در حالت تهدید علیه صلح، نقض صلح و تجاوز

طبق فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد شورا قدرت زیاد و گسترده‌ای برای ارزیابی تصمیم‌های گرفته شده در وضعیتهای «تهدید صلح جهانی، تخطی از رویه‌های صلح، یا اعمال خشونت و زور» در سطح جهانی دارد. در چنین وضعیتهایی، کار شورا محدود به توصیه نمی‌شود و می‌تواند اقدامات جدی مانند استفاده از نیروهای مسلح نظامی برای نگهداری یا بازگرداندن صلح و امنیت جهانی انجام دهد. شورای امنیت پس از بیان دقیق کیفیت حقوقی یک وضعیت و قبول آن به عنوان تهدیدی برای صلح یا نقض صلح یا عملی تجاوزگرانه ابتدا تصمیمات موقتی اخذ می‌کند (تصمیم‌هایی که جنبه غیرنظامی دارد) تا از پیچیده‌تر شدن اوضاع جلوگیری نماید. سپس در صورت نیاز، می‌تواند مجازات‌هایی از قبیل قطع کامل یا جزئی روابط اقتصادی، ارتباطات زمینی، هوایی، دریایی، دریاپی، پستی، تلگرافی، بیسمی و دیگر وسایل ارتباطی و هم‌چنین قطع روابط دیپلماتیک را در نظر بگیرد و تمام دولت‌های عضو سازمان موظفاند آن‌ها را اجرا نمایند (همان منبع).

چنانچه شورای امنیت تشخیص دهد که اقدامات پیش‌بینی شده در ماده ۴۱ (مجازات‌های دیپلماتیک و اقتصادی) در حد کافی نبوده می‌تواند از نیروهای نظامی، هوایی و دریایی یا هر وسیله دیگری که برای حفظ یا برقراری صلح و امنیت بین‌المللی لازم است (تصمیمات نظامی) علیه دولت یا دولت‌های تهدیدکننده صلح، یا ناقض صلح، یا متجاوز استفاده نماید. این مورد اساس دخالت و اقدام نظامی سازمان ملل متحد در کره در سال ۱۹۵۰ در طی جنگ کره و استفاده از نیروهای چند ملیتی در

عراق و کویت در سال ۱۹۹۱، اقدام نیروهای بین‌المللی علیه القاعده در افغانستان در سال ۲۰۰۱ و اقدام نیروهای بین‌المللی در لیبی در سال ۲۰۱۱ می‌باشد. تصمیمات متخذه تحت بخش هفتم، مانند تحریم اقتصادی با توافق اعضای سازمان ملل متحد صورت می‌گیرد. هم‌چنین شورا می‌تواند طبق فصل ۷ منشور، افراد متهم به نقض قوانین بشردوستانه و حقوق بشر بین‌المللی را در دادگاه‌های بین‌المللی محاکمه و تحت پیگرد قرار دهد. کشورهای عضو شورای امنیت سازمان ملل در روز ۲ دی ۱۳۹۳ (۲۳ دسامبر ۲۰۱۴) توافق کردند که درباره وضعیت حقوق بشر در کره شمالی به رایزنی بپردازند. به رغم مخالفت روسیه و چین، برای نخستین بار، وضعیت حقوق بشر در یک کشور به موضوع بحث در شورای امنیت ملی بدل شد. مجمع عمومی سازمان ملل هم کره شمالی را به اتهام ارتکاب جنایت علیه بشریت به دادگاه کیفری بین‌المللی ارجاع داد (همان منبع).

۵- رهبران کشورهای جهان در اجلاس جهانی سران ۲۰۰۵ اعلام کرده‌اند

جامعه بین‌المللی از طریق سازمان ملل، مسئولیت دارد از ابزارهای مناسب دیپلماتیک، انسان‌دوستانه و امکانات دیگر مطابق فصل ۶ و ۷ منشور برای کمک به محافظت از جمعیت‌ها (افراد غیرنظامی) در برابر کشتار جنگی، جنایات جنگی، پاکسازی قومی و جنایت علیه بشریت سود برد. در این زمینه ما رهبران آماده‌ایم در صورتی که روش‌های مسالمت‌آمیز ناکافی باشد و مسئولان ملی آشکارا در محافظت از مردم خود در خصوص این جرایم بین‌المللی کوتاهی کنند، اقدام دسته‌جمعی به عمل آوریم.

سازمان ملل متحد از خیلی از سوءتفاهمات منجر به خشونت و ظلم جهانی که ممکن بود به برخورد گسترده‌تری منجر شود، جلوگیری کرده‌است. این شورا راه‌هایی را برای مذاکره و تفاهم از طریق سرویس‌های خود به عنوان مرکزی برای بحث و گفتگو، مذاکره و توافق، همانند گروه‌ها و نهادهای جویای حقیقت تحت سرپرستی سازمان ملل متحد، میانجی‌ها و حافظان صلح و آتش بس ارائه کرده‌است. نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد با استفاده از سربازان و تجهیزات فراهم شده توسط کشورهای عضو به رغم بعضی عدم موفقیت‌ها در بیشتر مواقع قادر به محدود ساختن یا جلوگیری از برخورد بوده‌اند. اما با وجود این، ثابت شده‌است، حل و فصل بعضی برخوردها فراتر از حد توان سازمان ملل متحد بوده‌اند. رمز موفقیت تلاش‌های حافظان صلح سازمان ملل متحد، علاقه‌مندی و تمایل طرف‌های درگیر در یک برخورد برای مذاکره مسالمت‌آمیز از طریق اقدامات دیپلماتیک بوده‌است.

شورا می‌تواند اتباع کشورهای را که به عضویت دیوان بین‌المللی کیفری درنیاخته‌اند برای بازجویی و محاکمه فراخواند (دولت‌شاه، ۱۳۹۲).

۶- طرز کار شورای امنیت

شورای امنیت به طور دائمی مشغول به کار است در حالی که جلسات مجمع عمومی سازمان ملل بنا بر جدول زمانی خاص و یا برخی ضرورت‌ها تشکیل می‌شود. مقررات مربوط به آیین‌نامه داخلی شورای امنیت، نیز توسط خود شورا تصویب شده‌است. سازمان‌دهی کارهای شورای امنیت (تشکیل جلسات)

شورای امنیت به نحوی سازمان یافته‌است که بتواند به طور دائم انجام وظیفه کند و در زمان‌های مشخصی اجلاس برگزار نمی‌کند. به محض اینکه شرایط ایجاب کند با درخواست رئیس شورا فوراً تشکیل جلسه می‌دهد. از این روی هر عضو شورای امنیت، یک نماینده دائمی انتخاب می‌کند که در مقرّ سازمان ساکن باشد تا شورا بتواند در مواقع لزوم تشکیل جلسه دهد. این مورد جزء اصول بسیار مهم منشور ملل متحد است که برای مقابله با ضعف جامع‌ممل در گذشته بود. چراکه تشکیلات جامعه ملل همیشه قادر به واکنش مناسب و سریع در همه موارد بحرانی نبود. شورا جلساتی (ادواری) به فواصل معین خواهد داشت و هر یک از اعضای شورا در صورتیکه مایل باشد می‌تواند توسط یکی از اعضای دولت خود یا نماینده‌ای که مخصوصاً بدین منظور تعیین شده‌است در آن جلسات شرکت جویند. برخلاف جلسات ادواری که ۲ بار در سال برگزار می‌شود، جلسات عادی به درخواست رئیس شورا هر زمان که ضرورتی باشد تشکیل می‌شود. فاصله این جلسات نباید از ۱۴ روز، بیش‌تر باشد. تقاضای

تشکیل جلسه شورای امنیت بدین ترتیب است که درخواستی تقدیم ریاست شورا می‌شود که در آن تشکیل جلسه فوری شورا خواسته می‌شود. این درخواست می‌تواند از طرف نهادهای زیر مطرح شود:

۱. یک دولت عضو سازمان ملل متحد، خواه طرف مناقشه باشد یا نباشد.
 ۲. یک دولت غیر عضو سازمان ملل متحد به شرط آن که صریحاً تعهدات مندرج در منشور در خصوص حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی را بپذیرد و خود طرف مناقشه نیز باشد.
 ۳. مجمع عمومی سازمان ملل متحد و دبیرکل سازمان ملل که هر دو می‌توانند توجه شورای امنیت را به وضعیت‌هایی که محتمل است صلح و امنیت بین‌المللی را به مخاطره بیندازد جلب نمایند.
- شورای امنیت معمولاً در مقر سازمان ملل متحد تشکیل جلسه می‌دهد. اما می‌تواند به درخواست هر عضو شورا و یا دبیرکل در جای دیگری که برای انجام وظیفه خود مناسب می‌داند تشکیل جلسه دهد. جلسات برگزار شده در ۱۹۴۵ و ۱۹۵۱ پاریس، ۱۹۷۲ آدیس‌آبابا، ۱۹۷۳ پاناما و ۱۹۹۰ ژنو ناظر بر همین موضوع است (همان منبع).

۷- نحوه اخذ تصمیم در شورای امنیت

در حالی که سایر ارکان سازمان ملل متحد فقط قادر به دادن توصیه‌هایی به دول عضو هستند، شورای امنیت قادر است تصمیمات لازم‌الاجرائی در چارچوب منشور ملل متحد اخذ و تمامی دول عضو را موظف به اجرای آن نماید. تصمیمات شورای امنیت تحت عنوان قطعنامه با رأی اکثریت به تصویب می‌رسد. هر عضو شورای امنیت دارای یک حق رأی است. تصمیم در خصوص مسائل مربوط به نظام‌نامه و طرز کار با رأی مثبت ۹ دولت اخذ می‌شود. به عبارت دیگر رأی‌گیری در خصوص مسائل آیین کار، رأی‌گیری با اکثریت عددی است. در این رأی‌گیری صرفاً وجود ۹ رأی مثبت کافی است و نوع عضویت رأی‌دهنده (دائمی یا غیر دائمی) مورد توجه نمی‌باشد. تصمیم‌گیری در خصوص سایر مسائل با اکثریت کیفی است. در اکثریت کیفی نوع عضویت رأی‌دهنده مورد توجه است و هر پنج عضو دائم و حداقل ۴ عضو غیر دائم باید رأی مثبت دهند تا موضوعی تصویب شود. همچنین منشور اعضای دائم را هنگامی که خود یک طرف اختلاف هستند از رأی دادن در خصوص تصمیماتی که به موجب مندرجات فصل ۶ و بند ۳ از ماده ۵۲ منشور اتخاذ می‌شود ممنوع کرده است (موسی زاده، ۱۳۸۸).

۸- نقد حق وتو

یک حقوقدان ایرانی در مه ۲۰۱۲ در کتاب خود به نام بر ویرانه‌های شورای امنیت سازمان ملل کیفرخواست سنگینی را علیه این شورا صادر کرد او با اشاره به جنگ‌های اسرائیل علیه لبنان و فلسطین و سکوت شورای امنیت در قبال آنها شورای امنیت را شورای امنیت جنایتکاران نامیده و آن را تامین کننده امنیت جنایتکاران و نه ملتها می‌داند او با اشاره به پرونده هسته‌ای ایران شورای امنیت را به دامن زدن به بحران‌های علیه صلح و امنیت بین‌المللی متهم می‌کند در پایان کتاب طرحی برای اصلاح شورای امنیت پیشنهاد کرده و سازمان جهانی برای هم‌اندیشی جهت اصلاح این شورا ترسیم می‌کند (آقایی، ۱۳۹۰).

۹- نقش شورای امنیت در جنگ ایران و عراق:

علیرغم اینکه تجاوز عراق به ایران کاملاً محرز بود اما شورای امنیت سازمان ملل در طول هشت سال جنگ، هشت قطعنامه مرتبط با «وضعیت بین ایران و عراق» و چهار بیانیه در خصوص به کارگیری سلاح‌های شیمیایی صادر کرد. اما با ادامه جنگ چون شورا نمی‌توانست از تصمیم‌گیری در مورد جنگ ایران و عراق طفره برود لذا در ۶ مهر ۱۳۵۹ ناچار شد اولین قطعنامه خود را با شماره ۴۷۹ صادر کند که مهمترین بند آن این بود که شورای امنیت از ایران و عراق می‌خواهد از هرگونه کاربرد بیشتر زور به فوریت خودداری کنند و مناقشه خود را از راه‌های مسالمت‌آمیز و طبق اصول عدالت و حقوق بین‌الملل حل نمایند.

شورا حتی در قطعنامه ۴۷۹ باز از واژه «وضعیت» بجای «تجاوز و جنگ» استفاده کرد و این قطعنامه جنبه توصیه داشت نه تصمیم و جالب اینکه در این قطعنامه متجاوز را معرفی نکرده است. بهمین جهت دولت عراق از شورای امنیت بخاطر صدور قطعنامه ۴۷۹ تشکر می نماید و آمادگی خود را جهت پذیرفتن قطعنامه اعلام می دارد. شورای امنیت در حفظ صلح و امنیت بین المللی به موجب ماده ۲۴ منشور سازمان ملل در قطعنامه ۵۱۴ خواستار: آتش بس و خاتمه فوری همه عملیاتهای نظامی می شود (درودیان، ۱۳۸۴).

۱۰- عقب نشینی به مرزهای بین الملل

گروهی از ناظران ملل متحد جهت نظارت بر آتش بس و عقب کشیدن نیروهای نظامی به مرزهای بین المللی به منطقه اعزام کند.

می توان گفت هدف اصلی شورای امنیت از تصویب قطعنامه ۵۱۴ جلوگیری از ورود نیروهای ایران به خاک عراق شد زیرا دوزخ پس از این قطعنامه نیروهای ایران در عملیات رمضان وارد خاک عراق شدند و شورای امنیت بلافاصله در ۱۵ ژوئیه ۱۹۸۲ بیانیه برای اجرای قطعنامه ۵۱۴ صادر کرد کاری که باید دو سال قبل انجام دهد (تهامی، ۱۳۸۰).

۱۱- بررسی عملکرد شورای امنیت در حل بحران بوسنی و هرزگووین

در طول جنگ، دخالت سازمان ملل عمدتاً به توزیع کمک ها و وادار کردن طرف ها به احترام به حقوق بشردوستانه محدود شده بود. حفظ جان و تأمین امنیت نیروهای پاسدار صلح سازمان ملل نیز از جمله موضوعاتی بود که ذهن مسئولان سازمان ملل را مشغول می داشت. واقعیت آن است که در طول بحران، سازمان ملل ترجیح می داد به جای توقف اقداماتی که موجب نقض مکرر و جدی حقوق بشر در بوسنی می شد با کمک به مصیبت دیدگانی که قربانی یک تجاوز بین المللی شده بودند، واکنش نشان دهد. پیمودن چنین خط مشی و انتخاب این سیاست، موجب تداوم رنج ها و مصیبت های انسانی گردیده بود. به هر ترتیب موانع و مشکلات عدیده ای موجب گردید سازمان ملل در این بحران با ناکامی روبه رو گردد. برخی به تهدید جان نیروهای پاسدار صلح سازمان ملل و گروهی به داخلی بودن وضعیت فوق اشاره کرده، آن را برای درگیری بیشتر سازمان نامناسب می دانستند؛ در صورتی که وضعیت بوسنی اگر صرفاً جنبه ی داخلی هم داشت، شورای امنیت بارها این وضعیت را تهدیدی علیه صلح و امنیت بین المللی اعلام کرده بود و مانع حقوقی پیش روی خود نداشت. واقعیت این است که علت اصلی بی میلی شورای امنیت نسبت به دخالت مؤثر در بوسنی را بایستی در اختلاف دیدگاه های بزرگ، گرایش روسیه به صرب ها و دلائل نژادی، مذهبی و تاریخی و فقدان منافع ضروری قدرت های بزرگ در این بحران جستجو کرد (خرمی، ۱۳۷۸).

۱۲- نتیجه گیری

طبق ماده ۳۹ منشور، اگر تجاوزی صورت گیرد، شورای امنیت باید عمل تجاوز را احراز کرده و اقداماتی را بر طبق مواد ۴۱ و ۴۲ به عمل آورد

علل اصلی واگذاری مسئولیت حفظ صلح و امنیت بین المللی به شورا آن بوده است که سازمان قادر به تأمین اقدام سریع و مؤثر در این زمینه باشد. توجیه منطقی قضیه این است که تنها دولت های قوی و قدرتمند دارای توان نظامی، قادر می باشند با اعمال قدرت و زور و استفاده از نیروی نظامی، استقرار صلح را تضمین کنند و هر کشوری که بخواهد صلح و امنیت بین المللی را به خطر اندازد و یا تهدیدی علیه آن به عمل آورد و اقدام به تجاوز نماید، از این تصمیمات باز دارند.

در زمینه ی موضع گیری های شورا نسبت به قضایا حالت های مختلفی را می توان پیش بینی کرد: از جمله آنکه ممکن است وضعیت تهدید کننده تلقی گردد، ولی شورای امنیت قائل به این امر نباشد و یا اینکه وضعیتی به وجود آید که از جانب شورا تهدید کننده ی صلح و امنیت تلقی گردد، ولی شورا تمایلی به اقدام در این زمینه نداشته باشد و یا به علت عدم حصول توافق، قادر به اقدام خاصی نباشد. بر این اساس ممکن است تصمیمات شورا در قضایای مختلف،

ناعادلانه و تبعیض آمیز باشد. به طور مثال شورای امنیت در تجاوز عراق به ایران در اولین قطعنامه ی خود، تنها خواستار آتش بس گردید و حتی اشاره ای به عقب نشینی نیروهای متجاوز (عراق) به مواضع قبل از حمله نکرد و برعکس در قضیه ی تجاوز عراق به کویت، با آن حد و شدت و در کوتاه ترین زمان ممکن برخورد کرد که در تاریخ عملکرد شورای امنیت بی سابقه است. دولت ها به کاربرد زور و قدرت از طرف شورای امنیت ایراد و اعتراض ندارند، بلکه ایراد و اعتراض آنها حول محور تبعیض و دوگانگی رفتار و عمل و تصمیمات گزینشی شورای امنیت در قضایای گوناگون است. مثلاً کشورها از اینکه کمیته ی ویژه خلع سلاح عراق بر اساس قطعنامه ی شورای امنیت به دنبال کسب اطلاعات در زمینه ی سلاح های هسته ای و میکروبی این کشور بوده و برای نابودی آنها می کوشند، نگران نیستند، بلکه ادعا این است که چرا همین شیوه در مورد اسرائیل که دسترسی اش به سلاح اتمی برای جهانیان مسجل و مسلم است اعمال نمی شود:

حفظ صلح و امنیت بین المللی دارای آن درجه از اعتبار و اهمیت است که دولت های غیر عضو سازمان ملل را نیز مکلف می کند و در ماده ۳۳ منشور راجع به حل مسالمت آمیز اختلافات به لفظ طرفین اشاره شده است. این امر بیانگر این است که طرف اختلاف ممکن است عضو سازمان نباشد. به طور کلی، هرگاه موضوع صلح و امنیت بین المللی در میان باشد، موضوع مربوط به کل جامعه جهانی متشکل از دولت ها است و دولت های عضو و غیرعضو در قبال آن مسئول می باشند.

طبق قطعنامه اتحاد برای صلح چنانچه شورای امنیت به علت کاربرد وتوی یک عضو دائمی نتواند در برابر تهدید علیه صلح، نقض صلح یا عمل تجاوزکارانه در منشور ملل متحد، اتخاذ تصمیم نماید، مجمع عمومی می تواند به درخواست اکثریت اعضا و یا شورای امنیت (با رأی موافق ۹ عضو) آن مسأله را بررسی نماید و به اعضا راه های مناسب را توصیه کند. این راه ها می تواند شامل تصمیمات جمعی و حتی در صورت نیاز، کاربرد نیروی نظامی برای حفظ صلح و امنیت بین المللی باشد. در اجرای قطعنامه ۳۷۷ بود که مجمع عمومی در برخوردهای انگلیس و فرانسه و اسرائیل علیه مصر در سال ۱۹۵۶ به جای شورای امنیت که بر اثر وتوهای پی در پی از تصمی گیری فلج شده بود به طرفین متخاصم دستور آتش بس داد و نیروی امداد ملل متحد را ایجاد کرد تا بر این آتش بس نظارت کند. هم چنین مجمع عمومی در قضیه اشغال مجارستان در ۱۹۵۶، بحران کانال سوئز در ۱۹۵۶، قضیه نامیبیا در ۱۹۸۱ و در قضیه وضعیت جولان در ۱۹۸۲ از تمهیداتی که در این قطعنامه است استفاده کرد و تشکیل جلسه داد.

منابع

۱. آقایی، سیدداود. (۱۳۹۰). نقش و جایگاه شورای امنیت سازمان ملل متحد در نظم نوین جهانی. تهران: نشر سرای عدالت.
۲. تهامی، مجتبی؛ بهمنی، محمد. (۱۳۸۰). سیاست آمریکا در قبال ایران طی دوره جنگ تحمیلی. تهران، وزارت امور خارجه.
۳. خرمی، محمد علی. (۱۳۷۸). جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل متحد. تهران، انتشارات مرکز اسناد دفاع مقدس.
۴. درودیان، محمد. (۱۳۸۴). نقد و بررسی جنگ ایران و عراق. تهران، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاساداران.
۵. دولت شاه، حجت. (۱۳۹۲). منشور سازمان ملل متحد. تهران: نشر مجد.
۶. ضیائی بیگدلی، محمدرضا. (۱۳۹۰). حقوق بین الملل عمومی، تهران: انتشارات گنج دانش
۷. موسی زاده، رضا. (۱۳۸۸). سازمان های بین المللی. تهران، انتشارات بنیاد حقوقی میزان.